

TĒ 12 CHIUⁿ PĪⁿ-SEK-LĀI CHÁP-SŪ

Sin òh chòe khàn-hō ê lâng, sī chhin-chhiūⁿ tī chhù-nih chòe ê tãi-chì chít-poaⁿ-iūⁿ. M̄-sī tãi-seng su-hāu pīⁿ-lâng, sī tãi-seng siu-chéng pīⁿ-sek-lāi it-khài hō chheng-khì. Che sī ták jít chòe iàu-kín-ê, chóng-sī só chòe ê tãi-chì, bô lūn chòe kàu cháíⁿ-iūⁿ hó, tãi-khài iā bô lâng o-ló; m̄-kú nā pān-liáu m̄-hó, chiū hit ê chōe-kòa bōe the-sī-tit.

I-īⁿ-lāi ê tãi-chì tiòh ták jít jīn chin lái pān; ták hāng khi-kū mih-kiāⁿ, nā bô chheng-khì, lóng ū bī-seng-bút tī-teh. Tī i-īⁿ-lāi, pīⁿ-lâng kì-jian chōe, bī-seng-bút iā tek-khak chōe, nā bô chheng-khì, hit ê hāi m̄-sī sió-khóa. Eng-kai chai bô chheng-khì ê só-chāi, sī chòe gâu sīⁿ bī-seng-bút; ū hiah chōe pīⁿ-lâng sī tùi bô chheng-khì ê tōe-hng lái-ê. Koh hit hō pīⁿ kiám-chhái sī tùi bô chheng-khì lái jiám-tiòh. Só-í tiòh siat-hoat hō chheng-khì, iā thang hō pīⁿ-lâng khòaⁿ, in ê pīⁿ hó tng-khì ê sī, iā thang chiàu án-ni lái òh; hit ê lī-ek put-chí tōa.

Sàu-tè, **chéng-thūn**, chhit chhù-lāi ê m̄ng-thang hō-siⁿ, iā sī òh khàn-hō ê kang-khè; tiòh ēng sim lái hák-sip; pīⁿ-sek ê thô-kha, ták jít tiòh sàu n̄ng pái.

Mi-sī tiòh pan ê khàn-hō, tī chá-khí sī, bīn-chhng khoán hó liáu-āu sàu-tè chít pái. Jít-sī tiòh pan ê khàn-hō tī kok jít chap-jī tiám āu, pīⁿ-lâng chiáh pá ê sí-chūn sàu-tè chít pái. Ū lâng khí-thau sàu-tè, sàu-chiú iā bōe hiáu ēng. Sàu-tè tek-khak tiòh ták só-chāi sàu-tiòh, sui-jian chit chhùn ê só-chāi, iā m̄-thang hō i bô chheng-khì.

Sàu-tè ê hoat-tō:

1. Tiòh sūn hong-sè sàu.
2. Tiòh bīn-chhng thiáp hó, chiah thang sàu.
3. Tiòh chiong í-thâu í-liáu sóa khui; bīn-chhng-ê, iā tiòh sàu hō chheng-khì; m̄-thang siūⁿ chā-jit í-keng sàu, kin-á-jit m̄-bian sàu.
4. Nā tùi chhù ê líong-pēng sàu, sàu lái tiòng-ng iā sí hó ê hoat-tō.

Pùn-sò tiòh put-chhut-khì, ēng hé sio; tē sàu liáu, chiah thiⁿ hé-thòⁿ hē hé-ló. Hé-thòⁿ thiⁿ liáu, chiah jiu-chhit khi-kū, iā tiòh chhin-chhiūⁿ sàu-tè ê khoán; tiòh ēng chheng-khì ê chhit-pò lái chhit; tiòh ū khòaⁿ-kìⁿ chhit-pò í-keng chiong kiaⁿ-lâng chhit-khí-lái, chiah òe ēng-tit. Nā bô khòaⁿ kiaⁿ-lâng mih tī chhit-pò-nih, hit ê kiaⁿ-lâng iū-góan tī-teh bô chhit-khí-lái. Bòh-tit ēng chhéng-á chhéng, in-ūi chhéng liáu thō-soa iū-góan sī tī chhù-lāi. Koh teh chhit ê sí, tiòh chiong toh-téng ê mih sóa ūi, chhin-chhiūⁿ sàu-tè chhiáu í ê khoán. Chóng-sī pīⁿ-sek bô pái sím-mih, beh chéng-tùn hō chheng-khì sī kah khòai, tek-khak bô sím-mih hui-khì ê sū. Koh chit hāng chiū-sī ták hāng teh ēng ê mih kap khi-kū, pīⁿ-á kap **khang-á**, **phāng-á**, lóng tiòh chhit hō chiáu tiòh.

I-īⁿ-lāi só ēng ê kúi-á, kap ke-lāi-ê, sī bô saⁿ tâng. Ke-lāi ê kúi-á, kah chōe sī tóe lân-san-mih. I-īⁿ-lāi ták ê kúi-á lóng ū tiāⁿ-tiòh ê kui-kú, iā hē tiāⁿ-tiòh ê só-chāi, lóng bô lām-sám khng; chit hāng sī hō kui-kú òe chōe-cháⁿ, chit hāng beh thèh, beh ēng, lóng kah lī-piān. Ták khoán ê kúi, tek-khak ū lóng teh chiáng-kóan; kúi-lāi ê mih lóng tiòh chheng-khì. Iòh-chúi hit hō pān lóng tiòh tóe hō móa; iòh-phiau á-sī chóa-chhiam, tiòh siá hō chheng-chhó; iā m̄-thang hō kiaⁿ-lâng, chiah kah khòai òe jīn-tit.

Chiáng-kóan saⁿ-á-tú, kui-kú, sī tiòh chōe-chéng; phē-tōaⁿ, i-hók, lóng tiòh hē tiāⁿ-tiòh pēng, m̄-thang jū chhiáng-chhiáng; beh thèh lái ēng ê sí, chiah kah lī-piān.

Pīⁿ-lâng ê sòe-tè kúi-á kap thang-á-kè, ták jít tiòh ēng sat-būn-chúi lái sóe; chhù-lāi ê piah, ták lé-pài tiòh ēng tng ê sàu-chiú, chhéng chít pái.

Pīⁿ-lâng ê thām-kòan, ták jít tiòh ēng kún-chúi, kap siau-tók-iòh-chúi sóe hō chheng-khì. Tiòh án-ni sóe n̄ng pái (tē 20 chiuⁿ).

Pīⁿ-lâng tãi-, siáu-piān ê khi-kū, lóng tiòh chhéng sóe hō chheng-khì.

Sóe po-lê ê mih tiòh ēng sio-chúi kap sat-būn; sóe chheng-khì liáu-āu chiah koh ēng pò chhit.

Sóe iū-pò ê hoat, tiòh pho hē toh-téng, ē-bīn chū chheng-**khì** ê pò, ēng sat-būn-chúi bān-bān sóe kàu chheng-khì, koh ēng chheng-khì pò chhit, hē bô jít ê só-chāi, theng-hāu ta, chiah siu-khí-lái; chóng-sī m̄-thang chih, tiòh ēng kng, á-sī tiàu-khí-lái.

Pīⁿ-lâng ê bīn-chhng, ták lé-pài tiòh ēng siau-tók-iòh-chúi lái sóe chít pái.

Beh hē pīⁿ-lâng bīn-chhng ê hoat-tō, tī i-īⁿ-lāi m̄-thang sūi-piān keng. Khàn-hō tiòh chai ū náu-pīⁿ ê lâng, m̄-ài thiaⁿ hiah ê khih-khih khiáuh-khiáuh ê siaⁿ-seh, á-sī siū hong-hân; ū thām-pīⁿ ê lâng tē it kiaⁿ hong, iā nā pīⁿ tâng ê lâng, khàn-hō tiòh siōng-siōng lái sūn-sī i. Chit saⁿ khoán pīⁿ-lâng ê bīn-chhng, tiòh chhē háp-gí ê só-chāi; ū náu-pīⁿ-ê tiòh tóa phian-phiah sok-chēng ê só-chāi. Pīⁿ-chéng gúi-hiám-ê, tiòh tiám khàn-hō siōng-siōng chiàu-kò òe tiòh ê só-chāi, chiah ū háp-gí.

Khàn-hō nā khi lāng tau, chiàu-kò pīⁿ-lāng, tiòh kóng hiòng-iòng ê chhù, òng-lām ê m̄g-thang hō-siⁿ, thang tit-tiòh khah chōe ê jít-kng. Beh hē pīⁿ-lāng ê bîn-chhng, m̄-thang óa piah, sì-piⁿ tiòh lâu ũ só-chāi thang hō khàn-hō chòe tãi-chì, chiah ũ háp-gí.

Khàn-hō tiòh òe-kì-tit ê tãi-chì chiàu ē-bīn:

Gū-leng tiòh khàm hō hó, hē tī liàng-léng ê só-chāi, m̄-thang hē tī pīⁿ-lāng ê pāng-lāi. Thiⁿ-khi jiát ê sí, tiòh chiong gū-leng tãi-seng kè-kún. Chhiⁿ bah, thng ê lūi, nā bô hē tī peng-siuⁿ, chiū tek-khah òe pháiⁿ-khi.

Peng-siuⁿ tiòh siòng-siòng khàm hō ân, in-ūi peng nā kīⁿ-tiòh khong-khi, chiū khah khòai iūⁿ bô-khi. Nā ēng sòe tè peng, hō pīⁿ-lāng kām tī chhùi-lāi, tiòh tãi-seng pī-pān chit tè óaⁿ, óaⁿ ê téng-bīn chhu chit tè pò, chiong chheng-khi ê peng hē tī pò ê téng-bīn; peng nā piⁿ-chiáⁿ chúi chiū lâu-lòh tī óaⁿ-lāi. Peng tī chúi-lāi khah khòai hòa bô-khi. Peng ê téng-bīn iā tiòh ēng chúi-ni-pò khàm.

Kā pīⁿ-lāng kô iòh-ko ê sí, tiòh boah tī chúi-ni-pò kng-bīn hit téng-bīn; ēng to boah iòh-ko, to tiòh chheng-khi, chiong chúi-ni-pò hē hō pīⁿ, tui tò-chhiú-pēng boah tui chiáⁿ-chhiú-pēng khi.

Ōaⁿ pau-siong-liāu ê sí, tiòh tãi-seng pī-pān só beh ēng ê pheng-tòe chúi-ni-pò, mī-hoe, mī-se, iū-chóa, hit hō mih; m̄-thang theng-hāu ēng-liáu chiah koh pī-pān; tiòh sùi-sí ēng, sùi-sí koh ũ-pī.

Sin lái ê pīⁿ-lāng tù-á jip pīⁿ-īⁿ, tiòh chhā i só tóa ê mih-kiāⁿ; nā chhin-chhiūⁿ i-hòk, phē, jìok-á, ũ bô chheng-khi-ê, tiòh hō chhōa pīⁿ-lāng lái-ê tóa tò-khi. Nā-sī gín-á jip pīⁿ-īⁿ, tiòh tui i ê lâu-bú m̄g it-khai phòe-pīⁿ ê cheng-heng.

Nā khòe-kìⁿ pīⁿ-lāng ê cheng-heng hut-jiān ũ m̄-hó, m̄-thang hián-chhut kiaⁿ-hiāⁿ ê heng-chōng, in-ūi pīⁿ-lāng khòe-kìⁿ lí kiaⁿ, tiāⁿ-tiòh òe ke-thiⁿ i ê iu-būn kan-khó.

M̄-thang ēng pháiⁿ ê tê-au, á-sī niū-poe; bô lūn sím-mih nā phah-pháiⁿ, tiòh kā kàu-su kóng, liām-piⁿ lēng-gōa bóe sin-ê; nā tiòh siu-lí ê mih, m̄-thang siu khi khng, tiòh sùi-sí kā kàu-su kóng, kah lāng thèh khi siu-lí, thang ko ēng. Hù-bòk hō pīⁿ-lāng ēng-liáu, tiòh liām-piⁿ ēng siu-tòk-iòh-chui sóe chheng-khi, phak hō ta, koh ēng mī-hoe kap pò, pau hō hó.

Siòng-siòng kô iòh-ko lāng, m̄-thang chiong hó ê bîn-chhng, phē-toaⁿ, thán-á hō i ēng; tiòh ēng kũ-ê.

Oāⁿ pan ê sí, khàn-hō tiòh chiong pīⁿ-lāng it-khai ê tãi-chì, kā chiap pan ê khàn-hō kóng. I-seng só bēng-lēng ê òe, nā thiaⁿ bô bēng-pék, tiòh koh m̄g hō siòng-sè.

Khàn-hō tiòh pang-chān sin òh khàn-hō ê lāng, chiàu sí-kan lái chòe in ê kang.

Pīⁿ-lāng só ēng kè ê ke-si, chhiū-leng-kng, hit-hō, lóng tiòh sóe hō chheng-khi, kè-sáh, chhit, hē bô jít ê só-chāi, hō ta, chiah siu khi khng. Chiah ê mih ēng liáu, tiòh tì-i cheng-tùn hō i hó-sè, m̄-thang chhin-chhái hē-teh, tì-kàu pát lāng beh ēng bô lī-piān. Nā bô chim-chiām chiū bōe kham-tit tng khàn-hō á-sī i-seng ê chit.